

पर्यटन विभागामार्फत सन २०२५-२६ या
वित्तीय वर्षात आयोजित करण्यात येणाऱ्या
संभाव्य महोत्सवाच्या दिनदर्शिकेमध्ये
“कोल्हापूर शाही दसरा महोत्सवाचा”
समावेश करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक : टिडीएस २०२५/०६/प्र.क्र.९२/पर्यटन-३,
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : ११ सप्टेंबर, २०२५

- वाचा :- १. शासन परिपत्रक क्र.टिडीएस २०२५/०६/प्र.क्र.९२/पर्यटन-३, दि.२०/०८/२०२५
२. जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर यांचे पत्र क्र.कार्यासन-७-अ/आरआर/३४१/२०२५,
दि.०९.०९.२०२५

प्रस्तावना :-

कोल्हापूर शहरास पौराणिक व ऐतिहासिक वारसा लाभलेला असून कोल्हापूर जिल्हा ही राजर्षी शाहू छत्रपती यांची जन्मभूमी व कर्मभूमी आहे. देशामध्ये जसा म्हैसूर दसरा महोत्सव प्रसिद्ध आहे, त्याच पद्धतीने कोल्हापूर शाही दसरा महोत्सव हा राजर्षी छत्रपती शाहू महाराजांच्या काळापासून आयोजित केला जात आहे. तसेच, कोल्हापूरमध्ये साडेतीन शक्तीपीठांपैकी एक पीठ म्हणजेच श्री अंबाबाई चे प्रसिद्ध मंदीर आहे. शारदीय नवरात्र उत्सवामध्ये श्री अंबाबाईच्या दर्शनासाठी किमान ३०-४० लाख पर्यटक राज्यातील तसेच देशातील विविध भागांमधून येत असतात. १९१ वर्षांपूर्वी २ ऑक्टोबर रोजी आलेल्या दसरा सणादिवशीच भवानी मंडप कमानीचे उद्घाटन करण्यात आले होते त्यामुळे भवानी मंडप या इमारतीस यावर्षी २ ऑक्टोबर २०२५ रोजी १९१ वर्षे पूर्ण होत आहेत.

कोल्हापूर जिल्ह्यामध्ये नुकताच जागतिक वारसा स्थळांच्या यादीत समावेश झालेल्या मराठा लष्करी भूप्रदेश या श्रृंखलेतील किल्ले पन्हाळगड तसेच श्री क्षेत्र जोतीबा मंदीर, गव्यांसाठी प्रसिद्ध असलेले दाजीपूर अभयारण्य, कणेरीमठ, आंबा घाट, खिद्रापूर येथील स्थापत्य कलेसाठी जगप्रसिद्ध कोपेश्वर मंदीर इत्यादी पर्यटनाच्या दृष्टीने अनेक प्रेक्षणीय स्थळे उपलब्ध आहेत.

२. राज्यातील पर्यटनाला चालना देऊन राज्यातील पर्यटनस्थळांची राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय पातळीवर व्यापक प्रमाणावर प्रसिद्धी व प्रचलन करून देशी - विदेशी पर्यटकांना मोठ्या प्रमाणावर आकर्षित करण्यासाठी पर्यटन विभागामार्फत सन २०२५-२६ या वित्तीय वर्षात आयोजित करण्यात येणाऱ्या महोत्सवाची दिनदर्शिका उपरोक्त वाचा क्र.१ येथील शासन परिपत्रकान्वये प्रसिद्ध करण्यात आली आहे.

३. “कोल्हापूर शाही दसरा महोत्सवाच्या” माध्यमातून राज्याच्या पर्यटनात्मक प्रसिद्धीची असलेली अधिकची पर्यटन क्षमता विचारात घेऊन, पर्यटन विभागामार्फत तयार करण्यात आलेल्या दिनदर्शिकेमध्ये “कोल्हापूर शाही दसरा महोत्सवास” राज्याच्या प्रमुख महोत्सवाचा दर्जा देण्यात येऊन सदर महोत्सवाचा प्रमुख पर्यटन महोत्सवात समावेश करण्याचे प्रस्तावित होते.

परिपत्रक :-

जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर यांनी प्रस्तावित केल्यानुसार “कोल्हापूर शाही दसरा महोत्सवास” राज्याच्या प्रमुख महोत्सवाचा दर्जा देण्यात येऊन सदर महोत्सवाचा पर्यटन विभागामार्फत सन २०२५-२६ या वित्तीय वर्षात आयोजित करण्यात येणाऱ्या महोत्सवाच्या दिनदर्शिकेमध्ये खालीलप्रमाणे समावेश करण्यात येत आहे:-

अ) प्रमुख पर्यटन महोत्सव (सन २०२५-२६)

अ.क्र	विभाग	महोत्सवाचे नाव	जिल्हा	उपक्रम (Activity)	कालावधी
१८	पुणे	कोल्हापूर शाही दसरा महोत्सव	कोल्हापूर	१. स्थानिक लोककला, लोकनृत्ये, शिवकालीन शस्त्र प्रदर्शन, शिवकालीन युद्धकला यांचे सादरीकरण. २. सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे आयोजन. ३. पर्यटन संचालनालयामार्फत फॅम टूर्सचे आयोजन करणे. ४. पर्यटन विषयक कॉन्क्लेव्ह / फेअर / इव्हेंट आयोजन ५. “नशामुक्त कोल्हापूर, सशक्त (FIT) कोल्हापूर” अंतर्गत प्रबोधनात्मक कार्यक्रमांचे आयोजन	दि.२२ सप्टेंबर ते दि.०२ ऑक्टोबर, २०२५ (घटस्थापना ते दसरा)

०२. अटी व शर्ती :-

- १) सदर महोत्सवाच्या आयोजनाबाबत पुढील आवश्यक सर्व कार्यवाही पर्यटन संचालनालयाद्वारे जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर यांचेशी समन्वय साधून पार पाडण्यात यावी.
- २) सदर महोत्सवाचे थेट प्रक्षेपण महाराष्ट्र पर्यटन विभागाच्या / पर्यटन संचालनालयाच्या संकेतस्थळावर व पर्यटन संचालनालयाच्या YouTube चॅनेल वर करण्यात यावे.
- ३) सदर महोत्सवाकरीता महाराष्ट्र पर्यटनाचा लोगो वापरणे, तसेच इतर गैरवित्तिय सहकार्य पर्यटन संचालनालयामार्फत उपलब्ध करून देण्यात यावे.
- ४) सदर महोत्सवाची यथोचित प्रसिध्दी पर्यटन संचालनालयामार्फत (मराठी व इंग्रजी भाषेत) करण्यात यावी.
- ५) सदर महोत्सवाचे आयोजन व पर्यटनात्मक प्रसिध्दीबाबत पर्यटन संचालनालयामार्फत प्रेस नोट मराठी व इंग्रजी या दोन्ही भाषेत निर्गमित करण्यात यावी.
- ६) कोल्हापूर जिल्ह्यातील महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाच्या पर्यटक निवासातील पर्यटकांना सदर महोत्सवात सहभागी होण्याबाबत महामंडळामार्फत अवगत करण्यात यावे.
- ७) सुप्रसिध्द म्हैसूर दसरा महोत्सवाची प्रसिध्दी कन्नड व इंग्रजी या दोन्ही भाषेत केल्यामुळे देश-विदेशी पर्यटकांच्या संख्येत झालेली वाढ लक्षात घेता, याच धर्तीवर सदर महोत्सवात आयोजित करण्यात येणाऱ्या सर्व उपक्रमांची प्रसिध्दी देखील मराठी व इंग्रजी या दोन्ही भाषेत करण्यात यावी, जेणेकरून पर्यटनवृद्धीचे उद्दिष्ट साध्य करता येईल.

३. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०९१११४२१४७९६२३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संतोष जया विठ्ठल रोकडे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उप मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. मंत्री (पर्यटन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. राज्यमंत्री (पर्यटन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. प्रधान सचिव, पर्यटन यांचे स्वीय सहायक
७. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
८. महालेखापाल, महाराष्ट्र - १, (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई.
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र - २, (लेखा परीक्षा /लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर.
१०. महालेखापाल (स्थानिक निकाय लेखापरीक्षा व लेखा), मुंबई.
११. संचालक, पर्यटन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
१२. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई.
१३. विभागीय आयुक्त, पुणे
१४. जिल्हाधिकारी, कोल्हापूर
१५. उप संचालक, पर्यटन संचालनालय, प्रादेशिक कार्यालय पुणे
१६. वरिष्ठ व्यवस्थापक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, पुणे
१७. जिल्हा नियोजन अधिकारी, कोल्हापूर
१८. जिल्हा कोषागार अधिकारी, कोल्हापूर
१९. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
२०. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
२१. नियोजन विभाग (कार्यासन-१४११/१४४४), मंत्रालय, मुंबई.
२२. वित्त विभाग (का.व्यय-१५/अर्थ-११) मंत्रालय, मुंबई.
२३. सामान्य प्रशासन विभाग, का.३४
२४. अवर सचिव, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग (अर्थसंकल्प शाखा), मंत्रालय, मुंबई.
२५. निवडनस्ती (पर्यटन-३)
